Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Polskich Podróżników w Iławie

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

na rok szkolny 2026/2027

z uwzględnieniem Reformy 26 „Kompas Jutra”
oraz podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa
w roku szkolnym 2026/2027.

Iława, 29.09.2026 r.

SPIS TREŚCI

Podstawa prawna
Wstęp
I. Misja i wizja szkoły
II. Sylwetka absolwenta
III. Diagnoza środowiska szkolnego
IV. Cele ogólne programu
V. Struktura oddziaływań wychowawczych
VI. Priorytety pracy szkoły w roku szkolnym 2026/2027
VII. Rekomendacje do realizacji programu
VIII. Szczegółowe cele wychowawczo-profilaktyczne
IX. Oczekiwane efekty oddziaływań
X. Metody pracy
XI. Formy pracy
XII. Realizacja programu
XIII. Uroczystości i tradycje szkolne
XIV. Ewaluacja programu
XV. Plan działań wychowawczo-profilaktycznych na rok szkolny 2026/2027

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r.
- Konwencja o Prawach Dziecka z 20 listopada 1989r.
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w szczególności przepisy dotyczące programu wychowawczo-profilaktycznego.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.
- Przepisy wykonawcze dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej, bezpieczeństwa i higieny w szkołach oraz działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej.
- Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w szkole w dniu 9 lutego 2024r.
- Statut Szkoły Podstawowej Nr 4 im. Polskich Podróżników w Iławie.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
- Założenia Reformy26 „Kompas Jutra" i obowiązująca podstawa programowa.

Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej Nr 4 im. Polskich Podróżników w Iławie stanowi spójną część pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły. Jego podstawą jest współpraca uczniów, rodziców, nauczycieli, specjalistów i pracowników szkoły, z uwzględnieniem praw dziecka, potrzeb rozwojowych uczniów, wartości przyjętych przez społeczność szkolną oraz obowiązujących przepisów.

Program obejmuje działania wychowawcze skierowane do uczniów oraz działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. W roku szkolnym 2026/2027 uwzględnia w szczególności założenia Reformy26 „Kompas Jutra" oraz podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa.

I. MISJA I WIZJA SZKOŁY

„Dzieci rodzą się ze skrzydłami, nauczyciele pomagają je im rozwinąć"

Szkoła jest miejscem bezpiecznym, wymagającym, wspierającym i przyjaznym rozwojowi ucznia. Tworzy warunki do zdobywania wiedzy, rozwijania umiejętności praktycznych, kompetencji społecznych i emocjonalnych, samodzielności, odpowiedzialności oraz poczucia sprawczości.

Misją szkoły jest wspieranie ucznia w osiąganiu sukcesu na miarę jego możliwości, budowanie dobrych relacji, kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych, troska o zdrowie psychiczne i fizyczne, bezpieczeństwo oraz przygotowanie do odpowiedzialnego funkcjonowania w świecie cyfrowym i społecznym.

Szkoła traktuje rodziców jako partnerów w procesie wychowania, a różnorodność potrzeb uczniów jako naturalny element wspólnoty szkolnej.

II. SYLWETKA ABSOLWENTA

Uczeń kończący Szkołę Podstawową Nr 4 im. Polskich Podróżników w Iławie:

- jest samodzielny, odpowiedzialny i świadomy konsekwencji własnych decyzji;
- zna swoje mocne stron, potrafi stawiać cele i rozwijać zainteresowania;
- potrafi współpracować, komunikować się z szacunkiem i rozwiązywać konflikty bez przemocy;
- jest wrażliwy na potrzeby innych, angażuje się w działania społeczne i obywatelskie;
- dba o zdrowie fizyczne i psychiczne oraz potrafi korzystać z pomocy w sytuacji trudnej;
- zna zasady bezpieczeństwa, pierwszej pomocy i właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia;
- odpowiedzialnie korzysta z Internetu, mediów cyfrowych i narzędzi sztucznej inteligencji;
- potrafi krytycznie analizować informacje i stara się odróżniać wiarygodne źródła od dezinformacji;
- szanuje innych ludzi, ich godność, różnorodność i prawa;
- zna i szanuje historię, kulturę i tradycje szkoły, regionu i kraju;
- potrafi wykorzystać wiedzę i umiejętności w praktycznych sytuacjach życiowych;
- jest przygotowany do podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszej edukacji.

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Diagnoza na rok szkolny 2026/2027 została przeprowadzona z wykorzystaniem dostępnych danych szkolnych: obserwacji uczniów, rozmów z uczniami i rodzicami, wniosków wychowawców i specjalistów, analizy frekwencji, zachowania, osiągnięć edukacyjnych, zdarzeń interwencyjnych, dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Czynniki chroniące	**Czynniki ryzyka / obszary wymagające wsparcia**
Silne więzi rodzinne, stabilne środowisko rodzinne	Problemy rodzinne
Pozytywne relacje z rówieśnikami	Niekontrolowany dostęp do cyberprzestrzeni
Przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej	Kontakt z treściami pornograficznymi
Bezpieczne środowisko szkolne – brak przemocy i dyskryminacji	Przemoc rówieśnicza
Aspiracje edukacyjne	Niska motywacja do nauki, brak wairy we własne możliwości
Udział w zajęciach pozalekcyjnych	Niska frekwencja
Pozytywne nastawienie wobec szkoły	Zachowania autoagresywne
Dostęp do wsparcia specjalistycznego – możliwość korzystania z pomocy specjalistów pomaga w radzeniu sobie z problemami emocjonalnymi I psychicznymi	Pozytywne oczekiwania dotyczące picia alkoholu I używania innych substancji
Pozytywne relacje z nauczycielami	Słaba odporność na stress I niepowodzenia

IV. CELE OGÓLNE PROGRAMU

1. Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej, intelektualnej i aksjologicznej.
2. Tworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska sprzyjającego uczeniu się i dobrym relacjom.
3. Kształtowanie odpowiedzialności, samodzielności, sprawczości i umiejętności współpracy.
4. Wzmacnianie zdrowia psychicznego i odporności emocjonalnej uczniów.
5. Zapobieganie przemocy, agresji, cyberprzemocy, wykluczeniu oraz zachowaniom ryzykownym.
6. Kształtowanie zdrowego stylu życia i odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych.
7. Rozwijanie kompetencji cyfrowych, higieny cyfrowej i krytycznego myślenia.
8. Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów i organizowanie adekwatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
9. Kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych.
10. Wspieranie świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych.
11. Wzmacnianie współpracy szkoły z rodzicami oraz instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

V. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

Dyrektor szkoły

- stwarza warunki do realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych;
- koordynuje system pomocy i wsparcia oraz współpracę nauczycieli i specjalistów;
- nadzoruje realizację programu i przestrzeganie procedur bezpieczeństwa;
- wspiera wdrażanie zmian wynikających z Reformy26 „Kompas Jutra”.

Rada Pedagogiczna

- uczestniczy w diagnozowaniu potrzeb wychowawczych i profilaktycznych;
- realizuje program i wykorzystuje wnioski z jego ewaluacji;
- doskonali kompetencje w zakresie rozpoznawania potrzeb uczniów i reagowania na zagrożenia.

Nauczyciele

- współpracują z wychowawcami, rodzicami i specjalistami;
- reagują na trudności edukacyjne, przemoc, kryzysy i zachowania ryzykowne;
- wspierają motywację, samodzielność, aktywność poznawczą i sprawczość uczniów;
- dbają o bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii.

Wychowawcy klas

- diagnozują sytuację wychowawczą klasy i rozpoznają potrzeby uczniów;
- budują relacje, integrują zespół i prowadzą działania profilaktyczne;
- współpracują z rodzicami, nauczycielami i specjalistami;
- realizują treści dotyczące bezpieczeństwa i reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Pedagog, psycholog, pedagog specjalny, logopeda i nauczyciele współorganizujący

- rozpoznają potrzeby uczniów i udzielają specjalistycznego wsparcia;
- wspierają nauczycieli i rodziców w rozwiązywaniu problemów ucznia;
- prowadzą działania profilaktyczne, interwencyjne i konsultacyjne;
- współpracują z poradnią i innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Rodzice

- współpracują ze szkołą w sprawach rozwoju, wychowania i bezpieczeństwa dziecka;
- uczestniczą w diagnozie potrzeb i działaniach profilaktycznych;
- wspierają zasady higieny cyfrowej, zdrowego stylu życia i systematycznej nauki.

Samorząd Uczniowski i uczniowie

- współtworzą klimat szkoły i inicjują działania na rzecz społeczności;
- uczestniczą w wolontariacie, akcjach prospołecznych, obywatelskich i integracyjnych;
- uczą się odpowiedzialności, współdecydowania i reagowania na krzywdę innych.

VI. PRIORYTETY PRACY SZKOŁY W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

1. Reforma26 „Kompas Jutra" – tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia; rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych; wspieranie pracy projektowej, interdyscyplinarności, informacji zwrotnej i poczucia sprawczości.

2. Odporność społeczna i bezpieczeństwo – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.

3. Edukacja zdrowotna – promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej, odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy.

4. Higiena cyfrowa i AI – bezpieczne poruszanie się w sieci, aktywność off-line, krytyczne myślenie, przeciwdziałanie dezinformacji i odpowiedzialne korzystanie ze sztucznej inteligencji.

5. Rozpoznawanie potrzeb uczniów – ocena funkcjonowania ucznia w środowisku szkolnym, pomoc psychologiczno-pedagogiczna i ścisła współpraca z rodzicami.

6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przemocy rówieśniczej – wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.

7. Doradztwo edukacyjno-zawodowe – wspieranie świadomych decyzji dotyczących dalszej nauki i poznawania świata zawodów.

8. Ciekawość i aktywność poznawcza – promowanie kształcenia interdyscyplinarnego, pracy projektowej, oceniania kształtującego i informacji zwrotnej.

VII. REKOMENDACJE DO REALIZACJI PROGRAMU

Rekomendacje ogólne na rok szkolny 2026/2027:

- prowadzić systematyczne działania integracyjne i wspierające relacje rówieśnicze;
- wzmacniać umiejętność rozpoznawania emocji, radzenia sobie ze stresem i rozwiązywania konfliktów, działania związane z minimalizacją zjawiska przemocy rówieśniczej;
- praca nad integracją zespołów klasowych;
- zwiększać świadomość uczniów i rodziców dotyczącą higieny cyfrowej, cyberprzemocy, dezinformacji i odpowiedzialnego korzystania z AI;
- podejmować działania profilaktyczne dotyczące uzależnień behawioralnych oraz substancji psychoaktywnych;
- promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu i zdrowego odzywania się;
- rozwijać wiedzę i umiejętności dotyczące pierwszej pomocy i reagowania w sytuacjach zagrożeń;
- wspierać uczniów mających trudności edukacyjne, emocjonalne, społeczne lub rodzinne, wspieranie uczniów mających trudną sytuację rodzinną;
- wzmacniać współpracę wychowawców, nauczycieli, specjalistów i rodziców;
- rozwijać samodzielność, odpowiedzialność, ciekawość poznawczą i sprawczość uczniów poprzez zadania praktyczne i projekty;
- monitorować skuteczność udzielanej pomocy i na bieżąco modyfikować działania.

VIII. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE

Obszar rozwoju intelektualnego

- rozpoznawanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów;
- wzmacnianie motywacji i odpowiedzialności za własne uczenie się;
- rozwijanie krytycznego myślenia, pracy projektowej i wykorzystywania wiedzy w praktyce;
- zapewnienie wsparcia uczniom mającym trudności edukacyjne.

Obszar rozwoju społecznego

- integracja zespołów klasowych i budowanie poczucia przynależności;
- kształtowanie umiejętności współpracy, komunikacji i rozwiązywania konfliktów;
- przeciwdziałanie przemocy, wykluczeniu i dyskryminacji;
- rozwijanie postaw obywatelskich, prospołecznych i wolontariatu.

Obszar rozwoju emocjonalnego i psychicznego

- rozwijanie samoświadomości, samooceny i umiejętności rozpoznawania emocji;
- kształtowanie sposobów radzenia sobie ze stresem i sytuacjami trudnymi;
- wczesne rozpoznawanie kryzysów psychicznych i zapewnianie pomocy;
- wzmacnianie odporności psychicznej i umiejętności szukania wsparcia.

Obszar zdrowia i bezpieczeństwa

- promowanie zdrowego stylu życia, ruchu, snu i zachowań prozdrowotnych;
- kształtowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy;
- uczenie odpowiedzialnego zachowania w sytuacjach zagrożenia i kryzysu;

- profilaktyka uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych.

Obszar cyfrowy i informacyjny

- promowanie higieny cyfrowej i równowagi między aktywnością online i offline;
- uczenie zasad ochrony danych, prywatności i wizerunku;
- rozwijanie krytycznej analizy informacji i rozpoznawania dezinformacji;
- kształtowanie odpowiedzialnego, etycznego korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji.

IX. OCZEKIWANE EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ

- uczeń zna zasady bezpieczeństwa i potrafi właściwie reagować w sytuacji zagrożenia;
- wie, gdzie i do kogo zwrócić się po pomoc;
- potrafi nazywać emocje i korzystać z konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem;
- buduje relacje oparte na szacunku, współpracy i odpowiedzialności;
- rozpoznaje przemoc i cyberprzemoc oraz wie, jak reagować;
- rozumie zagrożenia związane z używkami i uzależnieniami behawioralnymi;
- świadomie i odpowiedzialnie korzysta z technologii, Internetu i AI;
- stara się krytycznie analizować informacje;
- jest bardziej samodzielny, aktywny i odpowiedzialny za własne uczenie się;
- uczniowie wymagający pomocy otrzymują odpowiednie wsparcie;
- rodzice i nauczyciele skuteczniej współpracują w rozwiązywaniu trudności uczniów.

X. METODY PRACY

- rozmowa i dyskusja
- warsztaty
- metody aktywizujące
- metoda projektu
- praca problemowa
- ćwiczenia praktyczne
- obserwacja
- elementy treningu umiejętności społecznych
- informacja zwrotna i samoocena

XI. FORMY PRACY

- praca indywidualna
- praca w parach i grupach
- zajęcia klasowe
- zajęcia specjalistyczne

- projekty międzyprzedmiotowe
- apele i akcje szkolne
- spotkania ze specjalistami i przedstawicielami służb
- konsultacje dla uczniów i rodziców
- warsztaty i szkolenia dla nauczycieli i rodziców

XII. REALIZACJA PROGRAMU

Program jest realizowany przez całą społeczność szkolną w toku codziennej pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Zadania są realizowane na lekcjach, godzinach wychowawczych, zajęciach specjalistycznych, zajęciach dodatkowych, podczas projektów, uroczystości, wycieczek, akcji profilaktycznych i społecznych oraz w ramach współpracy z rodzicami i instytucjami zewnętrznymi.

Zakres i intensywność działań mogą być modyfikowane w ciągu roku szkolnego zgodnie z bieżącymi potrzebami uczniów oraz sytuacją szkoły.

XIII. UROCZYSTOŚCI I TRADYCJE SZKOLNE

Uroczystości, zwyczaje i wydarzenia szkolne pełnią funkcję wychowawczą, integracyjną, patriotyczną i społeczną.

- uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego;
- święta i uroczystości państwowe oraz patriotyczne;
- Święto Komisji Edukacji Narodowej;
- Święto Szkoły i wydarzenia związane z patronem szkoły;
- uroczystości i działania klasowe;
- akcje Samorządu Uczniowskiego, wolontariatu i inicjatywy społeczne;
- wydarzenia sportowe, kulturalne, czytelnicze i prozdrowotne;
- inne wydarzenia wynikające z kalendarza szkoły na rok szkolny 2026/2027.

XIV. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja polega na systematycznym gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, ich skuteczności oraz potrzeb uczniów. Jej celem jest modyfikowanie programu i podnoszenie jakości pracy szkoły.

- analiza dokumentacji szkolnej i klasowej;
- analiza frekwencji, zachowania i osiągnięć uczniów;
- obserwacja zachowania i funkcjonowania uczniów;
- rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami i specjalistami;
- wnioski zespołów nauczycielskich i specjalistów;
- analiza działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- ankiety lub inne narzędzia diagnostyczne – jeżeli będą potrzebne;
- sprawozdania i wnioski do pracy na kolejny rok szkolny.

XV. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Lp.	Zadanie / obszar	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin
1	Bezpieczeństwo i reagowanie w sytuacjach zagrożeń	Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa, procedurami alarmowymi i ewakuacją; numery alarmowe; zachowanie podczas pożaru, wypadku, awarii, zagrożeń pogodowych i innych sytuacji kryzysowych; ćwiczenia praktyczne i pierwsza pomoc.	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, służby	cały rok; minimum jedno działanie miesięcznie
2	Budowanie relacji i integracja	Zajęcia integracyjne, rozwijanie współpracy i komunikacji, mediacje, wzmacnianie kultury szacunku, reagowanie na izolację i odrzucenie.	wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciele	cały rok
3	Profilaktyka przemocy rówieśniczej	Rozpoznawanie przemocy fizycznej, psychicznej, werbalnej i relacyjnej; działania profilaktyczne; reagowanie świadków; procedury ochrony małoletnich; interwencje.	wszyscy pracownicy szkoły, pedagog, psycholog, dyrekcja	cały rok
4	Zdrowie psychiczne i pomoc w kryzysie	Konsultacje; wczesne rozpoznawanie sygnałów kryzysu psychicznego; współpraca z rodzicami i specjalistami.	psycholog, pedagog, specjaliści	cały rok
5	Profilaktyka uzależnień	Edukacja dotycząca nikotyny, e-papierosów, alkoholu, substancji psychoaktywnych, niewłaściwego używania leków oraz uzależnień behawioralnych; konsultacje i działania interwencyjne.	wychowawcy, pielęgniarka, instytucje	cały rok
6	Higiena cyfrowa, cyberbezpieczeństwo i AI	Bezpieczne korzystanie z Internetu; ochrona danych i wizerunku; ograniczanie nadmiernego czasu ekranowego; aktywność off-line; krytyczna analiza informacji; dezinformacja; odpowiedzialne i etyczne korzystanie z AI.	nauczyciele, wychowawcy	cały rok
7	Edukacja zdrowotna	Promowanie aktywności fizycznej, snu, higieny, zdrowego stylu życia, zachowań prozdrowotnych oraz praktycznych umiejętności udzielania pierwszej pomocy.	nauczyciele, wychowawcy, pielęgniarka, nauczyciele WF, psycholog, pedagog	cały rok
8	Postawy obywatelskie, patriotyczne i prospołeczne	Udział w uroczystościach, wolontariacie, działaniach SU i inicjatywach na rzecz szkoły oraz środowiska lokalnego; odpowiedzialność za dobro wspólne.	wychowawcy, nauczyciele, SU, biblioteka	cały rok

Lp.	Zadanie / obszar	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin
9	Rozpoznawanie potrzeb i pomoc psychologiczno-pedagogiczna	Ocena funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnym, analiza opinii i orzeczeń, dostosowania, WOPFU i IPET, zajęcia specjalistyczne, konsultacje oraz współpraca z rodzicami i PPP.	Pedagog, psycholog logopeda, nauczyciele współorganizujący, wychowawcy, nauczyciele	cały rok
10	Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym	Indywidualizacja pracy, wsparcie edukacyjne, wzmacnianie mocnych stron, motywowanie, informacja zwrotna, monitorowanie postępów i frekwencji.	nauczyciele, wychowawcy, specjaliści	cały rok
11	Ciekawość, sprawczość i uczenie się poprzez działanie	Projekty interdyscyplinarne, zadania praktyczne i problemowe, praca zespołowa, samoocena, informacja zwrotna, inicjatywy uczniowskie.	nauczyciele, wychowawcy, zespoły przedmiotowe	cały rok
12	Współpraca z rodzicami	Zebrania, konsultacje, poradnictwo i materiały dotyczące relacji, zdrowia psychicznego, bezpieczeństwa, higieny cyfrowej, uzależnień i wspierania uczenia się.	wychowawcy, pedagog, psycholog, specjaliści, dyrekcja	cały rok
13	Doradztwo edukacyjno-zawodowe	Rozpoznawanie zainteresowań i predyspozycji, poznawanie zawodów i ścieżek kształcenia, spotkania i działania wspierające świadome decyzje edukacyjne.	doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele, pedagog	zgodnie z planem doradztwa
14	Kultura, tradycje i środowisko lokalne	Udział w wydarzeniach szkolnych i lokalnych, działania kulturalne, czytelnicze, ekologiczne, charytatywne i wolontariackie.	nauczyciele, wychowawcy, SU, biblioteka	cały rok

Data uchwalenia: 30.09.2026r.

Dyrektor szkoły: .....